

PROSTOROVÉ SPOJENÍ VE FRONTOVÉM TÝLU

*Podplukovník Vojtěch Machulda, CSc.
major Eduard Malinovský*

V operačním týlu nutno velet několika stům týlových svazků, útvarů a zařízení. Z hlediska vybavení výkonnými spojovacími prostředky (rádiová stanice R-118 nebo R-102) možno zabezpečit autonomní spojení z TVS vůči základním týlovým svazkům a útvarům nebo hlavním prvkům operačního týlu, tj. přímé spojení s velitelstvím PFZ, NZ, OPFZ, silničními, železničními, automobilními a potrubními svazky, s TVS armád, vševojskových záloh velitele frontu, výsadkovými a raketovými svazky a zařízeními. V týlu armády možno zabezpečit přímé spojení s velitelstvím PAZ, silničními a automobilními útvary, s TVS divizí a některými jinými svazky, jako např. s armádní raketovou, protitankovou, železniční brigádou apod. S ostatními týlovými útvary operačního týlu je možno zabezpečit spojení [jsou-li v určitých dočasných uskupeních — kolektorech] cestou velitelství těchto kolektorů (PFZ, OPFZ, NZ). Velet ostatním týlovým útvarům a zařízením současný systém spojení nezabezpečuje. K obdobné situaci dochází při přesunech, kdy většinu týlových útvarů a zařízení nelze velet, protože s nimi není spojení z TVS frontu [popřípadě i armády]. Většinou jde o úzce specializované útvary a zařízení s počtem 200 až 400 i více osob, bez jakýchkoli nebo jen s málo výkonnými spojovacími prostředky.

Charakteristické rysy organizace a činnosti operačního týlu, současně možnosti spojení, nerealizovatelnost dalších, vysoce ekonomicky náročných požadavků na radikální vylepšení dosavadního systému autonomního spojení v operačním týlu ukazují, že bude výhodnější hledat jiný systém spojení. Všechny uvedené předpoklady jednoznačně hovoří pro systém prostorového spojení.

SOUČASNÝ SYSTÉM SPOJENÍ V OPERAČNÍM TÝLU

K zabezpečení spojení má zástupce velitele frontu pro týl spojovací útvar, který zřizuje spojení:

- s nadřazeným štábem,
- s podřízenými velitelskými stanicemi týlových svazků, útvarů a zařízení,
- uvnitř TVS frontu se správami a s náčelníky druhů vojsk a jiných složek, rozmístěných v prostoru TVS.

Zkušenosti ze cvičení potvrzují, že větší část spojovacích jednotek není s to zabezpečit nepřetržité spojení v celé hloubce operačního týlu.

Současný systém spojení na TVS, jež zabezpečuje provozní spojovací útvar, nemůže s jedním položením spojovacího uzlu vytvářet reálné podmínky pro kvalitní a nepřetržité spojení po celou dobu operace.

Proto musí být vyčleňovány spojovací prostředky, které oslabují jeden ze sledů velení týlu.

Uvážíme-li, že v případě zničení VS musí spojovací uzel na TVS zabezpečit velitel frontu základní spojení s nadřazenými a podřízenými svazky (svazky), a to do doby než bude organizováno nové VS frontu, pak bude TVS plnit tento úkol s velkými obtížemi.

RÁDIOVÉ SPOJENÍ

Velká rozvětvenost týlové spojovací soustavy nutí organizovat týlové rádiové spojení převážně v rádiových sítích o několika účastnících.

V příloze 1 je uvedena možná varianta hlavních rádiových sítí.

Ostatní rádiové sítě organizuje zástupce velitele frontu pro týl zpravidla v sí-

tích VKV nebo i na samostatných směrech.

Hlavní důraz je kladen na rádiové spojení s TVS armád, PFZ a v silničních zónách.

Jeden z nejzávažnějších úkolů je zabezpečit nepřetržitě rádiové spojení za přesunu TVS frontu při dělení týlového štábu na dva sledy.

Poněvadž ZT zpravidla nemá k dispozici takové množství rádiových stanic, které by umožnily zabezpečit spojení ze dvou poloh, musí stávající prostředky rozdělit pro oba sledy. Tím se vytváří síť s většími počty účastníků.

Pro sled zástupce velitele frontu pro týl je možno vyčlenit minimálně 4 rádiové stanice, které musí převzít velení na druhém položení. Mohou to být stanice (podle přílohy 1) ze sítě TVS číslo 1, 4, 5 a 8 a stanice pro spojení s nadřízeným štábem.

Se sledem náčelníka štábu týlu frontu je možné ponechat na starém TVS rádiové stanice číslo 3, 6, 7 a 9 a stanice míst velení frontu.

Na určený signál, vyslaný ve všech sítích TVS přeladí se stanice do předem smluvených sítí, kde musí udržovat spojení po celou dobu přemísťování TVS.

Po přemístění sledu ZT na nové TVS, tyto stanice přebírají velení v určených sítích do doby přemístění sledu NS týlu frontu.

Po skončení obou sledů vracejí se rádiové stanice do původních sítí.

Podle našeho názoru je tento způsob zabezpečení rádiového spojení nejkrajnější případ, je také velmi náročný na obsluhu rádiových stanic v důsledku značného počtu účastníků v rádiových sítích a nedává záruku nepřetržitého velení v operačním týlu.

Dvě položení rádiových stanic pro TVS jsou nutná.

LINKOVÉ SPOJENÍ

Rychlost operace značně omezuje použití linkového spojení ve stanovené době a proto ZT frontu určuje svazky, útvary a zařízení, ke kterým je nutno vybudovat přímé spojení. Zpravidla se však bude využívat stálých telefonních sítí a přidělených směrových stanic od spojovacího náčelníka frontu. Týlové svazky, útvary a zařízení musí odpovídat za přebírání stálých linek, za jejich vybudování a zapojení do svých telefonních ústředí.

V průběhu operace bude tíha spojení s nejdůležitějšími svazky, útvary a zařízeními spočívat hlavně na směrových pojítkách, neboť na území nepřítelů nebude možno s jistotou využívat dálkových linek pro spojení s velmi vzdálenými týlovými útvary a zařízeními.

SPOJENÍ POHYBLIVÝMI POJÍTKY

Hlavním druhem pojítka u tohoto druhu spojení budou vrtulníky nebo kurýrní letadla.

Velké vzdálenosti mezi místy velení v operačním týlu těžko překlenou automobily nebo motocykly.

Spojení vrtulníky a letadly musí být organizováno hlavně okružním způsobem, v pravidelných kusech, nejméně však jednou denně. Zvlášť důležité dokumenty a zprávy se odesílají ihned v mimořádných kusech, zpravidla na samostatných směrech.

MOŽNOSTI PROSTOROVÉHO SPOJENÍ Z HLEDISKA ORGANIZACE A ČINNOSTI TÝLU FRONTU

Organizace hlavních prvků operačního týlu je charakterizována vytvářením uskupení týlových útvarů a zařízení různých specializací, umístěných v jednom (značně rozsáhlém) prostoru pod jednotným velením. Hlavní uskupení (kolektory) tvoří frontové základny (týlové nebo předsunuté), nemocniční základny a jejich oddělení. Vzhledem k charakteru práce, a hlavně rozsahu provozu na spojovacích sítích je nutné mít k těmto hlavním prvkům operačního týlu autonomní spojení z TVS frontu. Obdobně z TVS armády k pohyblivé armádní základně.

Uvnitř těchto kolektorů je však celá řada (i několik desítek) menších útvarů, rozmístěných na velké ploše (např. v PFZ na ploše asi 50×50 km), s nimiž se stávajícími spojovacími prostředky lze jen velmi těžko zabezpečit spojení. Charakter jejich činnosti (delší dobu na místě), velká vzdálenost od fronty (v útočné operaci se neustále zvětšuje) a tím i menší možnost odposlouchání hovorů apod. vytváří výhodné podmínky pro zabezpečení spojení prostorovým způsobem. Obdobná situace je u OPFZ, PAZ a nemocničních základén.

Přímo ideální podmínky k prostorovému spojení v operačním týlu dává organizace silničního zabezpečení. Silniční

svazky a útvary rozvíjejí a obsluhují komunikační síť v operačním týlu a po komunikacích, které obsluhují, přesunují se všechny týlové svazky, útvary a zařízení týlu frontu. Celkovou činnost týlu ovlivňuje rozhodujícím způsobem doprava v týlu frontu po silniční síti týlu frontu, která slouží k zabezpečení manévru týlových svazků, útvarů a zařízení a plynulého provozu dopravních proudů s materiálem a raněnými.

Při podrobnějším rozboru dosavadního způsobu velení dopravním útvarům v týlu frontu dojdeme k jednoznačným závěrům, že velet přímo těmto útvarům, jakmile opustí prostor PFZ, je nereálné a že jejich organické spojovací prostředky jsou nevyužitou technikou. Automobilní útvary frontu přesunují se na vzdálenost několika set kilometrů. S jejich spojovacími prostředky lze dosáhnout spojení na vzdálenost jen 30–50 km. Vzhledem k jejich dopravním úkolům není rovněž nutné mít s nimi nepřetržité spojení. Tyto útvary se přesunují zásadně po frontových komunikacích (základních, pomocných nebo příčných) obsluhovaných silničními svazky týlu frontu.

Svazky potrubní dopravy staví polní potrubní linky zpravidla podél frontových komunikací. Rovněž většina ostatních týlových útvarů a zařízení týlu frontu je začleňována do zřizovaných uskupení jako např. skupiny polních pekáren, výstrojních dílen, polní masozávody apod. Útvary brigád ochrany týlu plní své úkoly v prostoru těchto uskupení nebo na komunikační síti jako prostředky přidělené velitelům silničních pásem. Většina autobusových zdravotnických praporů se pohybuje po frontových komunikacích hlavně od nemocničních základů a teritorií. Silniční mostní a technické základny a železniční útvary a zařízení jsou úzce spjaty s frontovými komunikacemi, které obnovují nebo zabezpečují.

Tento stručný rozbor organizace a činnosti týlu frontu jasně ukazuje, že současná organizace týlu frontu vytváří výhodné předpoklady k prostorovému spojení.

PROSTOROVÉ SPOJENÍ V OPERAČNÍM TÝLU

Spojení prostorovým způsobem v operačním týlu nutno chápat tak, že spojovací prostředky, rozmístěné v týlovém prostoru frontu, zabezpečí nepřetržité spojení se všemi týlovými svazky, útvary

a zařízeními (TÓZ), které jsou umístěny poblíž nich nebo se kolem nich přesunují bez ohledu na jejich přímou podřízenost.

Prostorové spojení může v operačním týlu zabezpečit spojení v

- silničních zónách,
- nemocničních základnách (NZ),
- předsunutých frontových základnách (PFZ), jejich odděleních (OPFZ), v polní letecké základně a pohyblivé armádní základně,
- nemocničních základnách,
- na potrubní lince PH apod.

Ke spojení v jednotlivých prostorech se využívá hlavně velmi krátkovlnného (VKV) rádiového spojení a to pomocí retranslace, tj. pomocí pohyblivých retranslačních míst (PRM), budovaných na pomocných spojovacích uzlech, nebo jinými výkonnějšími prostředky (vícekanálovými směrovými stanicemi).

Spojení v prostoru předsunuté frontové základny může být vybudováno zpravidla vytvořením 3–4 pomocných spojovacích uzlů. Z těchto míst, na prostoru 2000–3000 km², je možno zabezpečit spojení se všemi útvary v prostoru PFZ.

Každý útvar (zařízení) PFZ musí mít nejméně VKV rádiovou stanici (R-105) a minimální počet km polního kabelu s telefonním přístrojem. Možnou variantu spojení v prostoru PFZ (OPFZ) uvádí **příloha 2**.

Spojení v prostoru praporu potrubní dopravy, který buduje potrubní linku zpravidla v délce 150–200 km, pomocí VKV rádiové stanice je velmi výhodné a má své opodstatnění. Pomocí 3 až 4 pohyblivých retranslačních míst (PRM) nebo jiných vhodných prostředků na trase je možno zabezpečit přímé spojení mezi čerpacími a mezilehlými čerpacími stanicemi během několika minut (možná varianta v **příloze 5**).

Ke spojení v prostoru nemocniční základny o rozloze kolem 200 km² počítá se rovněž s jedním až dvěma pomocnými spojovacími uzly.

Možná varianta organizace spojení v prostoru NZ je uvedena v **příloze 3**.

SPOJENÍ NA SILNIČNÍ SÍTI TÝLU

Toto spojení je v současné době jedním z hlavních druhů spojení v operačním týlu, o které se opírá celá spojovací soustava týlu frontu.

Frontová silniční síť je značně rozsáhlá, zahrnuje prakticky celý týlový pro-

stor frontu a po případném doplnění a vylepšení výkonnějšími spojovacími prostředky vytváří velmi dobré podmínky pro zabezpečení nepřetržitého velení všem přesunujícím se TÚZ.

Nejvýhodnější je vybavit spojovací jednotky silničních brigád směrovými stanicemi a tyto začlenit do prostorové spojovací soustavy v silničním pásmu ve spojitosti s VKV rádiovými stanicemi.

V silničním pásmu vytváříme tři silniční rajóny (podélné nebo příčné). Těžiště spojení je v silničním rajónu.

Spojovací jednotka silničního praporu zabezpečí spojení v prostoru silničního rajónu na základních, pomocných a pří-

ných silničních přes 3 až 4 pomocné spojovací uzly.

Týlové útvary a zařízení, přesunující se v silničním rajónu, získávají spojení svými VKV stanicemi s každým místem velení v týlu frontu cestou pomocných spojovacích uzlů. Možná varianta je v příloze 4 a 4a.

Systém prostorového spojení v operačním týlu je plně využitelný i pro story evakuace poškozené techniky (zpravidla prostory 50×50 km) za předpokladu, že budou útvary a zařízení TAS vybaveny potřebnými spojovacími prostředky, hlavně VKV rádiovými stanicemi typu ASTRA.

Závěr

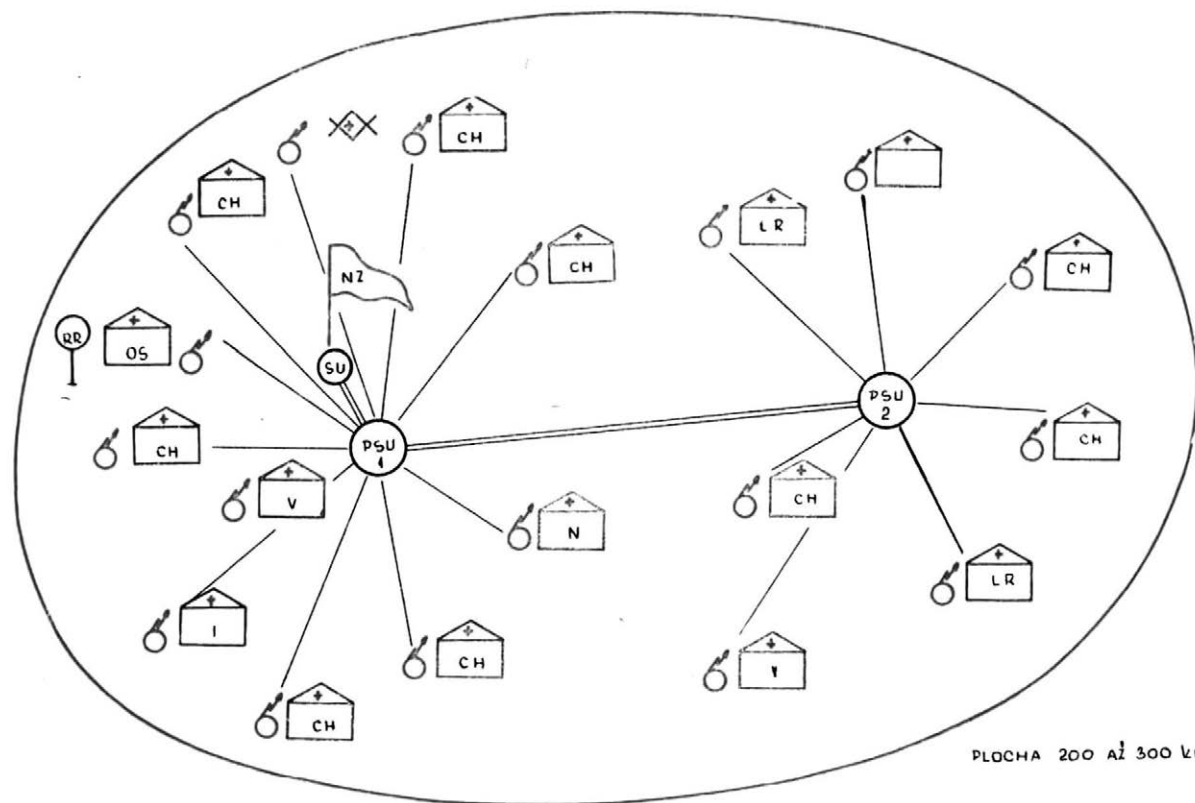
Současný systém spojení v operačním týlu může jen s velkými obtížemi zabezpečit nepřetržité a pružné velení v operačním týlu. Zkvalitnění stávajícího systému si vyžadá velkých finančních prostředků. Při tom však neumožní velení několika stům týlových útvarů a zařízení za přesunu.

Organizace a činnost operačního týlu, učleňování týlových útvarů a zařízení do kolektorů a rozvinovaná silniční síť v operačním týlu vytváří výhodné podmínky pro zavedení prostorového způsobu spojení. Tento lze v plném rozsahu využít pro zabezpečení velení v PFZ, OPFZ, PAZ, NZ a PLZ na silniční síti týlu frontu, popř. i na potrubní lince. Těžiště tohoto systému nutno položit na zabezpečení spojení na silniční síti týlu frontu, po které se přesunují všechny týlové útvary a zařízení týlu frontu. Rádiové spojení z TVS frontu by v daném případě zůstalo v podstatě beze změny — autonomní k TVS armád, týlovým svazkům a hlavním prvkům operačního týlu (PFZ, PLZ, NZ apod.). V některých případech bude využíváno pomocných spoj. uzlů v operačním týlu.

Navrhovaný systém vylepší i možnosti velení vlastním operačním přesunům v týlovém pásmu frontu.

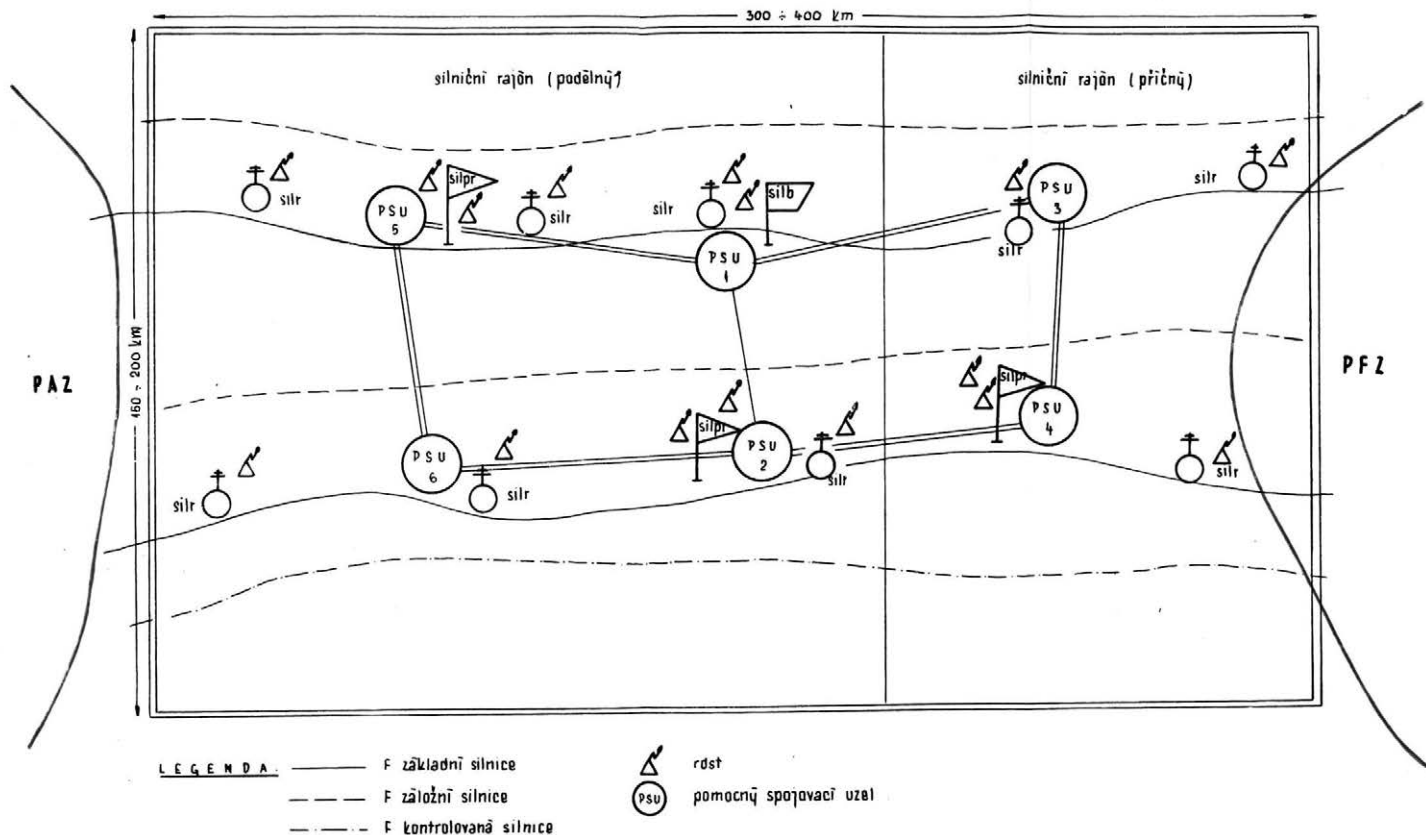
SPOJENÍ V PROSTORU NEMOCNIČNÍ ZÁKLADNY
(MOŽNÁ VARIANTA)

PŘÍLOHA 3

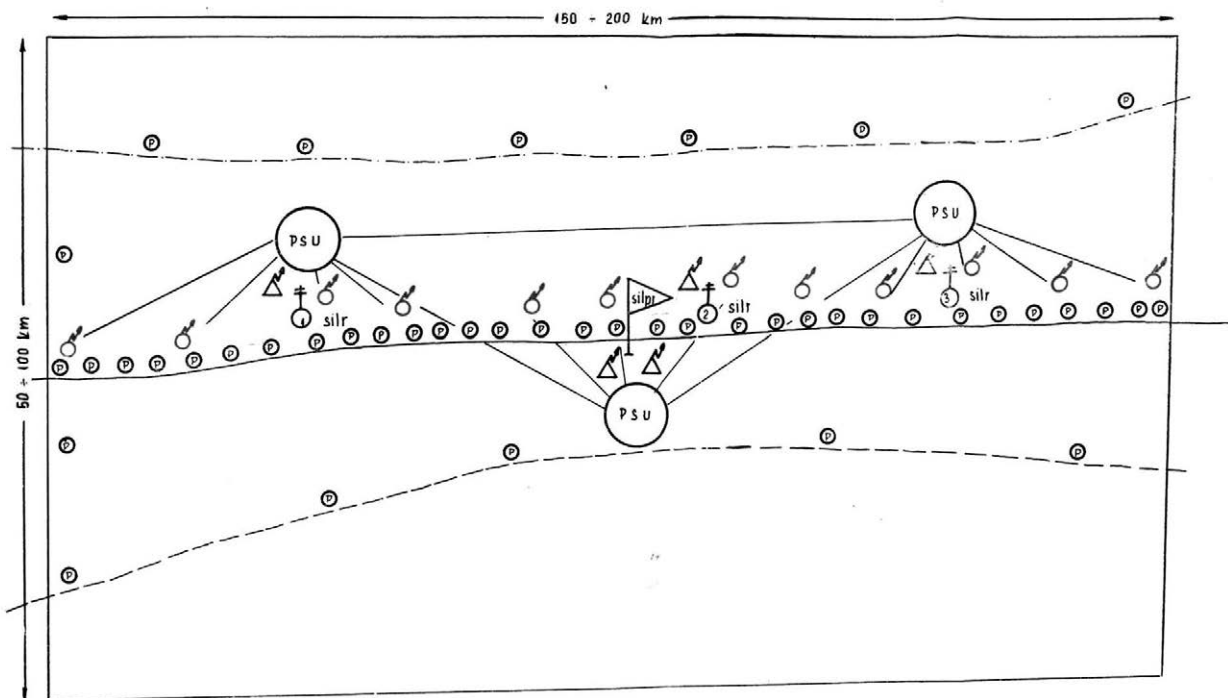
SPOJENÍ V PROSTORU SILNIČNÍ ZÓN (MOŽNÁ VARIANTA)

PŘÍLOHA 4

PROSTOROVÉ SPOJENÍ V SILNIČNÍM RAJŮNU

PŘÍLOHA 4a

LEGENDA:

silniční poř. stanoviště
(v sil. rajonu 60 ± 70)

rdst

V&V rdst

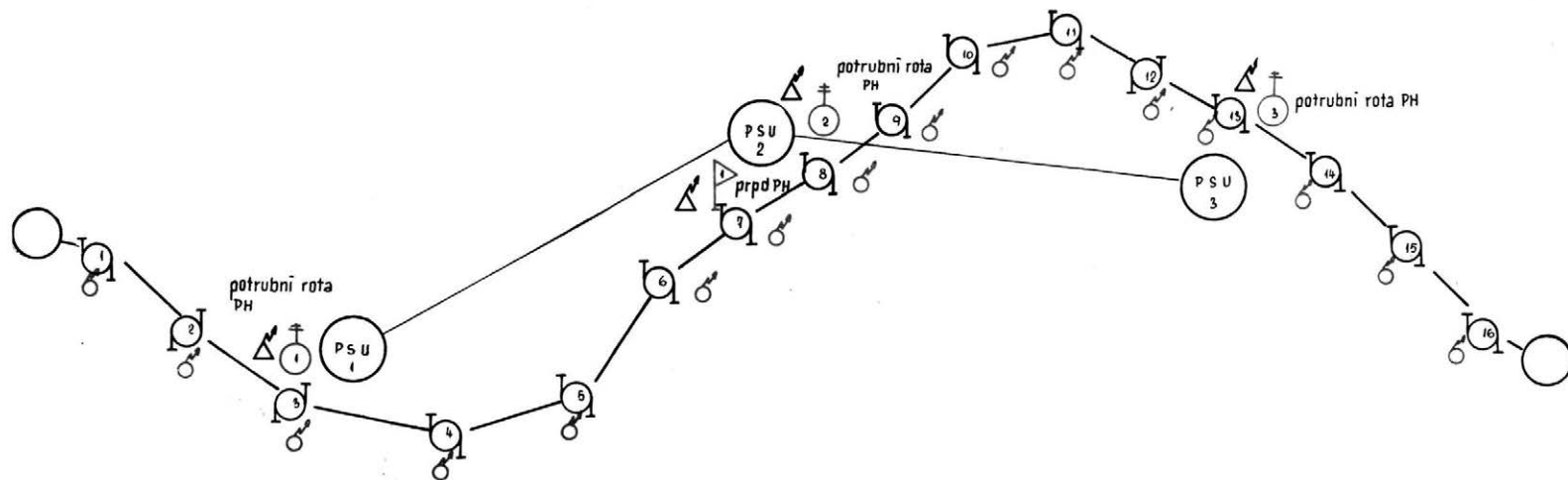

pomocný spojovací uzel

SPOJENÍ NA LINCE POTRUBNÍ DOPRAVY PH

(MOŽNÁ VARIANTA)

PŘÍLOHA 9

150 - 200 km

LEGENDA:

čerpací a přečerpávací stanice
rdst

VKV rdst

PSU pomocný spojovací uzel